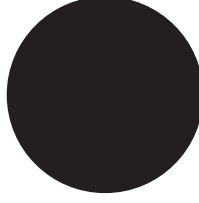

Gökyüzü

Alp Akoğlu [alp.akoglu@tubitak.gov.tr]

Instagram: amator_astronomi

5 Nisan
Yeniay

12 Nisan
İlkdördün

19 Nisan
Dolunay

27 Nisan
Sondördün

Gökyüzünün En Ünlü Çifti

Büyük Ay'ın kepeci, gökyüzünün en belirgin şekillerinden biri. Bir özelliği de Kutupyıldızı'na yakın konumda olduğundan, her zaman gökyüzünde, ufkun üzerinde yer alması. Yılın dönemine bağlı olarak kuzeyde hemen ufkun üzerinde, kuzeydoğu yönünde, tam tepe noktasına yakın ya da kuzeybatıda görülebilir. Büyük Ayı Takımyıldızı'nı gözlemlemek için nisan ve mayıs aylarının en iyi zaman olduğu söylenebilir. Çünkü bu sıralar akşam saatlerinde gökyüzündeki en yüksek konumuna ulaşır.

Büyük Ayı, derin gökyüzü cisimleri bakımından pek de zengin bir takımyıldız değil. Çünkü bulutların ve yıldız kümelerinin yoğun olarak bulunduğu gökada düzlemi doğrultusunda yer almıyor. Buna karşılık gökyüzündeki en ünlü çift yıldız ve yine gökyüzünün en çok gözlemlenen bazı gökadalara ev sahipliği yapıyor.

Gökadaları başka bir aya bırakıp kepecinin sapının ortasındaki Mizar ve Alkor'a, değinelim. Eski bir söylenceye göre, bir sultanın ordusuna alınacak acemi askerler bir çeşit sınavdan geçirilirmiş. Bu sınavda Mizar ve Alkor'u birbirinden ayırt etmeleri istenirmiş. Bunu başaran sı-

navı geçermiş. Mizar, çok yakınındaki Alkor'a göre çok daha parlak bir yıldız. Bu nedenle sönük bir yıldız olan Alkor'u görebilmek için dikkatlice bakmaya ve iyi gören gözlerle ihtiyaç var. Siz de kendinizi bir deneyin. Bakalım gözleriniz sultanın ordusuna girmenizi sağlayacak kadar keskin mi?

Gökyüzünde Mizar ve Alkor gibi pek çok çift yıldız var. Bu yıldızların pek çoğu gerçekte birbirine ya-

kın olmayan ancak bakış doğrultumuz nedeniyle bu şekilde görünen yıldızlar. Kuğu Takımyıldızı'nın başını simgeleyen Albireo bunlardan biri. Albireo biri mavi diğeri sarı renkte iki yıldızdan oluşur. Ne var ki en keskin gözler bile bu iki yıldız birbirinden ayırt edemez. Ancak bir dürbün ya da küçük bir teleskop kullanılarak bu iki yıldız birbirinden ayırt etmek mümkün olabilir.

Fotoğraf: Alp Akoğlu, Burcu Parmak

TÜBİTAK 20. Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenliği'nde çekilmiş olan bu fotoğrafta arka planda Büyük Ayı Takımyıldızı görülüyor. Mizar'ın üzerindeki Alkor'u seçebiliyor musunuz?